

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo
Vranove nad Topľou, Pribinova 95 Vranov nad Topľou

PROGRAMY A PROJEKTY
REGIONALNÉHO ÚRADU VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA SO SÍDLOM VO
VRANOVE NAD TOPLĽOU

odd. HŽP

PROGRAMY A PROJEKTY RÚVZ SO SÍDLOM VO VRANOVE NAD TOPIĽOU (ODD.
HŽP) NA ROK 2008

1. ODDELENIE HYGIENY ŽP BUDE PLNIŤ Z PROGRAMOV A PROJEKTOV ÚVZ SR
TIETO ÚLOHY:

Č. ú. 1.1. Akčný plán pre prostredie a zdravie obyvateľov SR III. (NEHAP III).

Č. ú. 1.4. Systém informovania verejnosti s využitím internetových stránok úradov verejného zdravotníctva

Č.ú. 1.6. Monitoring kvality vody prírodných kúpacích oblasti v súlade s platnou legislatívou, príprava podkladov pre EU

Č.ú. 1.7. Zhodnotenie poklesu spotreby pitnej vody z verejných vodovodov a zdravotných dôsledkov

Č.ú. 1.8. Monitoring kvality pitnej vody na spotrebisku v súlade s platnou legislatívou, príprava podkladov pre správu EU.

2. ODDELENIE HYGIENY ŽP BUDE PLNIŤ TIETO DOMÁCE (REGIONÁLNE)
PROJEKTY A ÚLOHY:

Č.ú. 1 Monitoring stavu a kvality zásobovania pitnou vodou individuálnych vodných zdrojov v obciach, kde nie je doposiaľ naplánovaná výstavba verejného vodovodu.
(Babie, Radvanovce, Ďurďoš, Prosačov, Remeniny, Vavrinec, Detrík, Ruská Voľa).

3. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROASTREDIA NEBUDE PLNIŤ
ZAHRANIČNÉ PROGRAMY A PROJEKTY.

1.1. AKČNÝ PLÁN PRE PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SR III. (NEHAP III)

Gestor
ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská
RÚVZ v SR

Cieľ

Posilniť jeden zo základných determinantov zdravia populácie v SR, osobitne vo vzťahu k detskej populácii, realizovaním aktivít a programov z ktorých pozostáva tretia aktualizovaná verzia akčného plánu (NEHAP III).

Anotácia

Realizovanie NEHAP III má zabezpečiť kontinuitu procesu trvalej udržateľnosti environmentálneho zdravia obyvateľov SR v súlade s politikou EÚ a SZO v tejto oblasti a cieľov Európskeho akčného plánu pre životného prostredie a zdravie na roky 2004 – 2010, ktorý schválili všetky členské štáty v EÚ.

NEHAP III vymedzuje najaktuálnejšie problémy životného prostredia a zdravia obyvateľov SR v súčasnosti a určuje prioritné oblasti na riešenie v rokoch 2005-2010. Aktivita odd. HŽP je zameraná na nasledovný cieľ:

- redukcia ochorení a úmrtnosti detí spôsobená gastrointestinálnymi poruchami v dôsledku nevyhovujúcej pitnej vody.

Etapy riešenia

Sú špecifikované v dokumente NEHAP III, ktorý vláda SR schválila v januári 2006, uznesením vlády č.24/2006

Konkrétny výstup

- RÚVZ bude sledovať kvalitu vody vo vybraných obciach bez verejného vodovodu a vo verejných studniach
- návrh opatrení na zlepšenie kvality vody resp. podnet na realizáciu verejných vodovodov

Termín ukončenia
31.12.2008

1.4. SYSTÉM INFORMOVANIA VEREJNOSTI S VYUŽITÍM INTERNETOVÝCH STRÁNOK ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

Cieľ

Zaviesť jednotnú formu – druh, rozsah a obsah informácií, ktoré musia byť systematicky zverejňované na www stránkach úradov.

Gestor

RÚVZ hl. m. SR so sídlom v Bratislave a v Košiciach

Riešiteľské pracovisk

ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Anotácia

Rozhodnutím komisie ES z 10. februára 2006 bol prijatý plán na rok 2006 na vykonávanie akčného programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia (2003-2008). Jednou z priorít akčného plánu na rok 2006 sú zdravotnícke informácie, okrem iných by priority mali mať zlepšenie zberu, analýzy, vykazovania a šírenia environmentálnych zdravotných informácií so zameraním najmä na vykonávanie Európskeho akčného plánu pre životné prostredie a zdravie. NEHAP III. – Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR obsahuje aj zber environmentálnych zdravotných informácií, ktorý je zabezpečovaný odbormi HŽP ÚVZ SR a RÚVZ v SR. Zverejňovanie týchto informácií bude robené jednotnou formou tak, aby verejnosť dostávala aktuálne, odborné a zrozumiteľné informácie.

Výstupy

Jednotný systém I. etapy zverejňovania zdravotno-výchovných informácií. Zverejňovanie aktuálnych informácií o kvalite pitnej vody vo verejných vodovodoch, kvalite vody v zdrojoch mineralizovanej vody a kvalite vody na kúpanie na prírodných a umelých kúpaliskách v okrese Vranov nad Topľou.

Termín:

Priebežne počas celého roka 2008 resp. počas letnej turistickej sezóny 2008.

1.6. MONITORING KVALITY VODY PRÍRODNÝCH KÚPACÍCH OBLASTÍ V SÚLADE S PLATNOU LEGISLATÍVOU, PRÍPRAVA PODKLADOV PRE EÚ

Cieľ

Sledovať a hodnotiť kvalitu vody prírodných rekreačných lokalít z hľadiska ochrany zdravia ľudí v súlade s platnou legislatívou, na základe získaných informácií usmerňovať štátny zdravotný dozor a nariaďovať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Prehodnotiť súčasný stav zabezpečenia dátových tokov v oblasti monitoringu vodných plôch SR a vytvoriť informačný a databázový systém na monitorovanie vôd určených na kúpanie za účelom umožnenia plnenia reportingových požiadaviek podľa smernice 76/160/EHS.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Sledovanie kvality vody, vybavenosti a prevádzky prírodných rekreačných lokalít zohráva dôležitú úlohu v preventívnej ochrane zdravia ľudí, pretože pobyt na takýchto lokalitách môže mať priamy dopad na zdravie rekreatantov a vzhľadom na vysokú koncentráciu obyvateľov na týchto miestach v letnom období môže byť významný aj z hľadiska výskytu epidémií. Požiadavky na kvalitu vody, v ktorej je kúpanie povolené ustanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 252/2006 o podrobnostiach o prevádzke kúpalísk a podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu.

Na základe požiadaviek legislatívy a dlhodobého sledovania a zhodnotenia kvality vody v najviac využívaných prírodných lokalitách regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v SR, bolo ÚVZ SR navrhnutých 39 prírodných kúpacích lokalít, ktoré boli v roku 2005 Krajskými úradmi životného prostredia vyhlásené všeobecne záväznými vyhláškami za vody vhodné na kúpanie. Od vstupu Slovenskej republiky do štruktúr Európskej únie, Slovenská republika je povinná v zmysle požiadaviek smernice 76/160/EHS (od marca r. 2006 nahradenej novou smernicou č. 2006/7/ES), každoročne vypracovávať a predkladať Európskej komisii správu Slovenskej republiky o kvalite vody na kúpanie v týchto 39 vyhlásených prírodných lokalitách.

Monitoring vykonávajú regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike z vlastných nákladov v pravidelných časových intervaloch a na stálych odberných miestach v rozsahu a frekvencii, ktorá je určená v citovanom nariadení vlády. Minimálna frekvencia odberu vzoriek vody na kúpanie je 14 dní - na prírodných lokalitách sa sleduje 30 ukazovateľov kvality vody, pričom monitoring je potrebné začať vykonávať 2 týždne pred vyhlásením kúpacjej sezóny. Kúpacia sezóna alebo letná turistická sezóna (LTS) oficiálne začína 15. júna a končí 15. septembra kalendárneho roka. Skutočný začiatok, ale aj ukončenie prevádzky si určuje prevádzkovateľ v závislosti od počasia a pripravenosti kúpaliska na prevádzku. V prípade zhoršenej kvality vody alebo pri podozrení na zhoršenie je možné početnosť odberov zvýšiť. Cieľom monitorovania je získať údaje o kvalite vody na kúpanie v prírodných kúpaliskách a zistiť, či táto voda spĺňa požiadavky stanovené platnou legislatívou, najmä parametrické hodnoty určené v citovaných predpisoch.

Monitorovanie okrem toho, že zásadným spôsobom ovplyvňuje kvalitu a získavanie primárnych informácií, umožňuje sledovať trendy vývoja v kvalite vody na kúpanie a následne pristúpiť k opatreniam smerujúcim k celkovému zlepšovaniu úrovne rekreačných oblastí.

Etapy riešenia
Trvalé

Výstupy

Výsledky z monitoringu kvality vôd vhodných na kúpanie sú zhromažďované a vyhodnocované Úradom verejného zdravotníctva SR. RÚVZ vypracováva každoročne:

- pred začiatkom letnej turistickej sezóny správu o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS, (termín do 15.06.2008)
- po ukončení LTS správu o výsledkoch sledovania kvality vody a prevádzky rekreačných lokalít v LTS, (termín do 15.10.2008)
- priebežne informácie do médií a na internetovú stránku RÚVZ SR . (termín LTS 2008)
- zadáva výsledky lab. Analýz o kvalite vody na kúpanie do nového informačného systému (termín: počas LTS 2008)

Termín ukončenia:
15.10.2008

1.7. ZHODNOTENIE POKLESU SPOTREBY PITNEJ VODY Z VEREJNÝCH VODOVODOV A ZDRAVOTNÝCH DÔSLEDKOV

Cieľ

Táto úloha má za cieľ zistiť, aký a či vôbec má dopad na zdravotný stav obyvateľstva pokles spotreby pitnej vody z verejných vodovodov.

Gestor
ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská
RÚVZ v SR

Anotácia

Podľa dostupných údajov je v posledných rokoch evidentný klesajúci trend vo výrobe a dopyte po pitnej vode. Špecifická spotreba pitnej vody na jedného obyvateľa klesla pod 100 litrov na obyvateľa na deň. Pre zabezpečenie základných potrieb človeka bez negatívneho vplyvu na jeho zdravie a hygienu je stanovené tzv. hygienické minimum, ktoré sa v rôznych krajinách pohybuje od 80 do 100 l/obyvateľa na deň. V niektorých okresoch Slovenska je spotreba vody pod touto hranicou. Napriek tomuto trendu vodárenské spoločnosti v Slovenskej republike nezaznamenali výrazné odpájanie obyvateľov od verejných vodovodov. Pokles spotreby vody je spôsobený zvýšeným používaním vody z individuálnych zdrojov na domáce účely, nákupom balených vôd a iných druhov nápojov a snahou obyvateľov znížiť finančné náklady za odber pitnej vody z verejných vodovodov. V oblastiach, kde je nepriaznivá sociálno-ekonomická situácia, obyvatelia obmedzujú aj vodu používanú na osobnú hygienu, čo môže mať nepriaznivý dopad na zdravotný stav ľudí. V okrese Vranov nad Topľou v roku 2007 bola zásobovanosť obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov na úrovni 60,3 %, čo je predposledné miesto v rámci okresov Slovenska. Počet zásobovaných obyvateľov verejnými vodovodmi každoročne stúpa, čo je spôsobené hlavne pripájaním novovybudovaných objektov na verejné vodovody. Pri hodnotení poklesu spotreby vody budú použité údaje Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti.

Etapy riešenia

I. 1-5 mesiac 2008

- zber údajov a podkladov pre vypracovanie správy

II. 6-10 mesiac 2008

- spracovanie záverečnej správy

Výstupy

- Správa o zhodnotení poklesu spotreby pitnej vody z verejných vodovodov a zdravotných dôsledkov tohto trendu.
- Informácie pre verejnosť na internetovej stránke RÚVZ SR

Termín ukončenia

Október 2008

1.8. MONITORING KVALITY PITNEJ VODY NA SPOTREBISKU V SÚLADE S PLATNOU LEGISLATÍVOU, PRÍPRAV A PODKLADOV PRE SPRÁVU EÚ

Cieľ

Systematické sledovanie kvality pitnej vody u spotrebiteľa v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe získaných informácií usmerňovanie výkonu štátneho zdravotného dozoru nad pitnou vodou v SR a nariaďovanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

Gestor
ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská
RÚVZ v SR

Anotácia

Sledovanie kvality pitnej vody patrí k prioritám odboru hygieny životného prostredia, pretože kvalita pitnej vody má významný vplyv na zdravie obyvateľstva.

Požiadavky na kvalitu vody určenú na ľudskú spotrebu ustanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. a nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. V týchto legislatívnych predpisoch je implementovaná smernica Európskej únie 98/83/EC o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu.

Zo smernice EÚ vyplýva pre Slovenskú republiku povinnosť zberať údaje z monitoringu pitnej vody a od roku 2004 odovzdať každé tri roky správu o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu Európskej Komisii. Každý rok je publikovaná hodnotiacia národná správa z výsledkov monitorovania kvality pitnej vody dodávanej spotrebiteľom z verejných vodovodov, ktorá je spracovaná v programe VYDRA.

Monitorovanie kvality pitnej vody je dôležité aj zo zdravotného hľadiska, konzumovanie pitnej vody nevyhovujúcej kvality môže spôsobiť vážne poškodenie zdravia ľudí a zvýšený výskyt niektorých ochorení prenášaných vodou. Najčastejšími ukazovateľmi, v ktorých pitná voda nevyhovuje stanoveným limitom sú dusičnany, dusitany, arzén, koliformné baktérie, enterokoky a senzorické ukazovatele železo a mangán.

Monitorovanie kvality pitnej vody vykonávajú Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Odbery vykonávajú všetky RÚVZ v SR, vzorky sa vyšetrujú len v krajských RÚVZ, ktoré sú vybavené laboratóriami. Odbery vzoriek a ich presun je to náročný z dôvodu koordinácie medzi jednotlivými RÚVZ, pretože v laboratóriách sú vykonávané nielen analýzy pitnej vody, ale aj iných druhov vôd a analýzy potravín. Frekvencie odberu vzoriek sú stanovené v prílohe nariadenia vlády č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a závisia od objemu vyrábanej alebo dodávanej pitnej vody.

Etapy riešenia
Trvalé

Výstupy

Na základe výsledkov z monitoringu kvality pitnej vody Regionálny úrad verejného zdravotníctva vypracúva

- každoročne výročnú správu z monitoringu kvality pitnej vody a štátneho zdravotného dozoru nad pitnou vodou v SR,
- priebežné informácie do médií a na internetovú stránku ÚVZ SR.
- publikuje výročnú správu a informácie o monitoringu pitnej vody na webových stránkach RÚVZ.

Termín ukončenia:

31.12.2008

REGIONALNA ÚLOHA :

- Monitoring stavu a kvality zásobovania pitnou vodou individuálnych vodných zdrojov v obciach, kde nie je doposiaľ naplánovaná výstavba verejného vodovodu

Cieľ:

Získať výsledky kvality pitnej vody v individuálnych vodných zdrojoch v obciach bez verejného vodovodu

Podmienky zaradenia:

- umiestnenie individuálnych vodných zdrojov v relatívne dostatočnej vzdialenosti od zjavných zdrojov znečistenia
- zo sledovania vylúčiť vodné zdroje v zlom technickom stave (neupravené vodné zdroje).

Vybrané obce:

- Babie, Radvanovce, Ďurďoš, Prosačov, Remeniny, Vavrinec, Detrik, Ruská Voľa.

Podmienky realizácie úlohy:

1. Zvolanie spoločného jednanja so starostami jednotlivých obcí s vysvetlením účelu a spôsobu vykonania prieskumu.
2. Získanie dobrovoľnej účasti a spolupráce majiteľov vytipovaných vodných zdrojov.
3. Realizácia 3 odberov z každej obce.
4. Vykonanie laboratórnych analýz v zmysle NV SR č. 354/2006 v rozsahu minimálneho rozboru + ťažkých kovov.

Výstup:

- výsledky laboratórnych analýz a ich vyhodnotenie
- prerokovanie výsledkov laboratórnych analýz so starostami obcí
- návrh opatrení na zlepšenie kvality vody resp. podnet na realizáciu výstavby verejných vodovodov

Termín ukončenia:

December 2008